

akt. Okulni 1/4 B L 9

Epam...
publik... 27 : 2/4 1944
W
21

Protokoł przesłuchania świadka

Warszawa, dnia 2 kwietnia 1946r.

Sędzia Sadu Apelacyjnego w Warszawie St. Rybiński deleg. do Komisji Badania Zbrodni Niemieckich, przesłuchał wizer wymienionego w charakterze świadka. Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie, oraz o znaczeniu przysięgi. Sędzia odebrał od niego przysięgę na zasadzie art. 109 k.p.k. poczem świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko *Władysław Dzienkiewicz 1° voto Mikulski z Nyskowskich*
Imię rodziców *Józef i Feliksa z Sokotowskich*
Data urodzenia, *7 marca 1888 r.*
Zajęcie *domowe*
Wykształcenie *szkole powszechna*
Miejsce zamieszkania *Warszawa, Praga ul. Jagiellońska 30 m. 52.*
Wyznanie *rzymsko-katolickie*
Karalność *nie karana.*

Od 1941 roku mieszkam tam według adresu, który niżej podałam. Do 1944 r. prze drugiego męża *Secepana Dzienkiewicza* mieszkałam też z moim młodszym synem *Jerzy Dzienkiewicz*, urodzonym *Christofora 1926 roku*. Syn *Jerzy* złożył maturę w roku 1943 w gimnazjum *Elisław przy ul. Piotrowej* i wstąpił do liceum. Csy syn należał do organizacji politycznej, skierowanej przeciwko okupantom niemieckim, tego nie wiem. Moge się tylko domyślać, że należał. W kwietniu 1944 r. syn *Jerzy* wyszedł z domu o godzinie 8 rano. Nie pożegnaliśmy się. Myślałam tylko, że wyszedł do telefonu. Syn nie wracał. Tymczasem o godzinie 4 popołudniu przyszedł dwóch drabów, ubranych w skórzanej. Powiedzieli mi, że są ~~z~~ koleżkami syna i chcą zabrać porzuconą przez syna do nich książkę. Przetrząsnęli teczkę syna i po powierchowym przeszukaniu jego książek

nie nie zabrali i wyszli. Dopiero kwietniu 1944
przyszła do mnie niesnana mi kobieta,
przedstawiła się mi jako Leszczyńska i po-
informowała mnie, że syna mego dobre
znata, ponieważ bywał u jej siostry Kubcyk
zamiar krótkiej przy ul. Archimidijskiej
Je tam został aresztowany mój syn razem
z Kubcykówną, jej córką i bratem Kubcyk
Józefem. Byli też tam aresztowani jej
Leszczyńskiej, syn, też Józef, i jeszcze dwóch
starszych mężczyzn. Powiem do wiadomości
tam się o aresztowaniu syna kwietniu
1944 w Wielkiej Tęsk, więc paszce da mego
zamiar tam do patronatu na Kroczyńskiej ul.
Dopiero po Świętach Wielkanocnych kwietniu
1944 paszkę przyjęli. W dwa tygodnie
podniej jeszcze raz zamiar tam paszkę, która
za również przyjęta. Żadnych listów od syna
ani wiadomości nie otrzymałam, aż 3 maja
1944. przyszedł do mnie niesnana mi
Catoniek, nazwisko którego zapomniałam.
Tam. Był rówieśnikiem mego syna. Ten mój
żalowiec powiedział mi, że powiedział na
Janianu razem z synem, że syn mój
opowiadał mu, jak został zatrzymany
przez Niemców. Miał to być w takich oko-
licznościach, że syn zapukał do mieszka-
nia Kubcykówny, gdy już tam byli Niemcy,
a Cotonowie vedliny Kubcykówny leżeli
poniżej na podłodze. Wówczas Niemcy, któ-
rzy byli w mieszkaniu i z których jeden wie-
dział, że pianinie i gramofon zatrzymali syna, któ-

W mojego się nie spodziewał. Po tym aso-
wiek ten powiedział, że syna napewno niemy
stracili poprzedniego dnia przed wyjściem
jego z więzienia. Według na jawie wiedzieli
co ich czeka, gdy jeden z gestapowców zapyta
ten sam, wynastępował celem wyprowadzenia
ich z więzienia. Chociaż ten gestapowiec
powiedział synowi, żeby zabwał ze sobą
ubranie, a gdy syn ^{zabrał niemy} powiedział, żeby
zabrał paszport. Mimo to syn nic nie
obciął brat, wziął bukiet prudek, co
powiedział, że prowadzą go na śmierć. Syn
dał adres mojej i braci obecnych w celi,
wypadku, gdy który z nich wyjdzie na
wolność, by dali znać o nim nam,
rodzicom. Gdy wychodząc z celi syn
powiedział do współwięźniów: „Do
widzenia koledy!” gestapowiec ude-
rzył go w twarz. Miał to miejsce dnia
2 maja 1944 r. Następnego dnia ten inspektor
całkowicie przyszedł do nas i powie-
dzał o łowie syna. Arystowami jednocześnie
z synem Józef Leszczyński i Kwasnica. Ten
zdaje się Józef) zostali rozstrzelani w dniu
wczesniej, gdyż figurowali obaj na pla-
kacie z listą straconych jeńców z datą
27 kwietnia 1944 r. Syn na tej liście nie
figurował, a w późniejszym czasie niem-
cy nazwisk przez nich straconych nie
ogłaszali. O synie Józefem żadnych
wiadomości nie otrzymaliśmy. Niemcy nie

zwrócili mi rzeczy syna, o czym zresztą ich
nie proszam. Nie otrzymałam też za-
świadczenia o śmierci syna. Z areszto-
wanych razem z synem w mieszkaniu
osób - 5 mężczyzn i 2 kobiety powróciły
mi po wojnie z obozu w Dachau tylko
te dwie kobiety - Kuberzowa i jej córka
Kwarcigowa. O losie mężczyzn z nimi
aresztowanych one nic nie wiedziały
ponieważ ~~na~~ przedsięwzięciu na fa-
szak ich zostających. Po syna Jerzego
miałam jeszcze starszego syna Bro-
nistawa (li Kubskiego) z mego pierw-
szego małżeństwa) urodzonego 11 listo-
pada 1910r. O losie tego syna nic nie wiem.
Dowiedziałam się w listopadzie 1939r.
że po odbytej kampanii w randze oficera
w. p. syn ukwadkiem powrócił z tere-
nów wsyjskich do Ławiercia, gdzie przed
wojną pracował. Ktoś w Ławierciu go
wydał. Niemcy go aresztowali i ślad po
nim zaginął. Z Kuberzową i Kwarcigą nie
spotykałam się. Nowita mi o ich powrocie
z Dachau Łeżczyńska. Młody człowiek, któ-
ry doniósł mi o losie syna mego Jerzego,
opowiadał mi też, że syn skazywał się w sob-
otę 12 w Gestapo był on bardzo
pokuty przez Gestapo w obozie. Decyzowano

W Rumkuncu

Sędzia Rybiński